



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Mgr. Radima Kadlčáka ve věci

žalobce: **S. S. A.**, narozený X
státní příslušnost Somálská federativní republika
bytem X
zastoupený Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem
sídlem Varšavská 714/38, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 01 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2024, č. j. KUUK/044477/2024/Kri,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2024, č. j. KUUK/044477/2024/Kri, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Teplice, odboru správních činností, obecní živnostenský úřad (dále jen „magistrát“), ze dne 8. 1. 2024, č.j. MgMT/002982/2024/V, kterým 1. podle § 58 odst. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „živnostenský zákon“), byla zrušena žalobci živnostenská oprávnění k provozování živností s předměty podnikání „Hostinská činnost“ a „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, neboť přestal splňovat povinnost stanovenou zahraniční fyzické osobě, která hodlá na území České republiky provozovat živnost a která má podle

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

zvláštního zákona povinnost mít pro pobyt na území České republiky povolení podle § 5 odst. 5 živnostenského zákona. Dále 2. byla žalobci uložena povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

Žaloba

2. V žalobě žalobce uvedl, že je cizincem, občanem Somálska, v České republice pobývá již více než 17 let a většinu času byl držitelem doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Dle jeho názoru napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvoinstanční aplikuje živnostenský zákon diskriminačním způsobem, neboť je fakticky znemožňováno žadatelům o mezinárodní ochranu získat živnostenské oprávnění. Ustanovení § 5 odst. 5 živnostenského zákona je třeba vykládat tak, že se na žadatele o mezinárodní ochranu vůbec nevztahuje, a tudíž nemůže ani vést ke zrušení existujícího živnostenského oprávnění žadatelů o mezinárodní ochranu. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu“), totiž v § 2 písm. a) vylučuje ze své působnosti žadatele o mezinárodní ochranu. Z hlediska jazykového i logického výkladu tedy žadatel o mezinárodní ochranu není osobou, která musí mít dle zákona o pobytu cizinců pro pobyt na území povolení, neboť se na něj tento zákon vůbec nevztahuje. Extenzivní výklad § 5 odst. 5 živnostenského zákona žalovaným vylučuje celou jednu skupinu osob a vede k diskriminačnímu výsledku.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost.
4. Řízení ve věci mezinárodní ochrany představuje speciální typ správního řízení podle zákona o azylu, jehož výsledkem může být udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Azylant i osoby požívající doplňkové ochrany mají stejné právo pracovat a podnikat jako občané České republiky, a stejně tak jim přísluší stejné povinnosti. Jelikož žalobce dosud tento status nezískal, nevztahuje se na něj § 5 odst. 6 živnostenského zákona. Na žalobce se tak vztahuje § 5 odst. 5 živnostenského zákona. Žalobce není držitelem víza o pobytu nad 90 dnů ani povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky a ani jím být nemůže, neboť se na něj zákon o pobytu cizinců nevztahuje. Současná právní úprava umožňuje žadatelům o mezinárodní ochranu pracovat poté, co získají od příslušného úřadu práce povolení k zaměstnání, neumožňuje jim však podnikat.

Posouzení věci soudem

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se po řádném poučení, že může vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.
6. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

7. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobci byla udělena dne 11. 4. 2016 živnostenská oprávnění k provozování Hostinské činnosti a Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Dne 26. 10. 2023 bylo zahájeno správní řízení ve věci zrušení obou živnostenských oprávnění, neboť od 15. 2. 2022 neměl žalobce udělen žádný druh pobytu. Následně bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí magistrátu ze dne 8. 1. 2024 s odkazem na § 58 odst. 4 živnostenského zákona s tím, že žalobce podmínku povolení k pobytu podle § 5 odst. 5 živnostenského zákona již nesplňuje. K odvolání žalobce bylo vydáno napadené rozhodnutí. Ze spisu dále vyplývá, že žalobce vykonává jako žadatel o mezinárodní ochranu práci v pracovněprávním poměru jako prodáváč.
9. Soud konstatuje, že ve věci je sporná právní otázka, zda má či nemá žadatel o mezinárodní ochranu právo získat živnostenské oprávnění, resp. držet ho poté, co mu bylo dříve uděleno na základě § 5 odst. 6 živnostenského zákona.
10. Podle § 5 odst. 5 věta první živnostenského zákona zahraniční fyzická osoba, která hodlá na území České republiky provozovat živnost a která má podle zvláštního zákona povinnost mít pro pobyt na území České republiky povolení, musí k ohlášení živnosti a k žádosti o koncesi doložit doklad prokazující udělení víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu.
11. Podle § 58 odst. 4 živnostenského zákona živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění, pokud zahraniční fyzická osoba, jejíž oprávnění provozovat živnost na území České republiky je vázáno na povolení k pobytu na území České republiky (§ 5 odst. 5), tuto podmínku nesplňuje.
12. Podle § 5 odst. 6 živnostenského zákona fyzická osoba, již byla udělena mezinárodní ochrana, a její rodinní příslušníci mohou provozovat živnost za stejných podmínek jako občan České republiky.
13. Podle § 2 živnostenského zákona je živností soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.
14. Zaměstnáním se rozumí práce v pracovně právním vztahu, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně [srov. § 10 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce (dále jen „zákoník práce“)].
15. Povolení k zaměstnání může získat cizinec, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo kterému bylo vydáno potvrzení o strpění pobytu na území České republiky

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

nejdříve však po uplynutí 6 měsíců ode dne poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany [srov. § 97 písm. e) zákona o zaměstnanosti].

16. Podle § 2 písm. a) zákona o pobytu se tento zákon nevztahuje na cizince, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nestanoví-li tento nebo zvláštní právní předpis jinak.
17. Soud nejprve na základě uvedené právní úpravy konstatuje, že žalobce nemá možnost získat povolení k pobytu či vízum k pobytu nad 90 dnů, neboť se jedná o instituty upravené v zákoně o pobytu cizinců, který v případě žadatele o mezinárodní ochranu nelze aplikovat. Současná právní úprava totiž stojí na pravidlu vyloučení souběžného režimu podle zákona o pobytu a zákona o azylu. Vždy se na cizince vztahuje právě jeden z těchto dvou právních předpisů. Pokud je tedy žalobce v režimu zákona o azylu, nemůže získat ani vízum ani dlouhodobý pobyt, jak je požadováno v § 5 odst. 5 zákona o pobytu. Žalobci byla odňata doplňková ochrana, a proto se na něj již nevztahuje možnost provozování živnosti podle § 5 odst. 6 živnostenského zákona.
18. Soud dále uvádí, že zákonodárce rozlišuje zaměstnání a podnikání na základě živnostenského oprávnění. Oba pojmy jsou různě definovány a upraveny různými právními předpisy. Nelze tedy zaměňovat zaměstnání a živnost, a proto ani nelze vykládat pojem živnost v § 5 odst. 5 živnostenského zákona jako zaměstnání, k jehož výkonu je žadatel o mezinárodní ochranu za stanovených podmínek oprávněn podle zákona o zaměstnanosti [§ 97 písm. e) zákona o zaměstnanosti].
19. Za použití jazykového a systematického výkladu lze tedy dojít k jednoznačnému závěru, že zákonodárce záměrně stanovil odlišné podmínky pro získání zaměstnání a získání živnosti u cizinců podléhajících režimu zákona o azylu.
20. Soud připomíná, že právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost na území České republiky je sice dle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručeno každému, avšak ústavodárce zároveň zakotvil v čl. 26 odst. 4 Listiny, že zákon může stanovit odchylnou úpravu pro cizince. Je tedy na zákonodárci, jaká práva a v jakém rozsahu v oblasti podnikání cizincům přizná [srov. Husseini, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, k čl. 26 odst. 4]. Soud tedy ve vyloučení podnikání pro žadatele o mezinárodní ochranu neshledává porušení zákazu diskriminace.
21. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že shledal žalobu v mezích žalobních bodů zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, navíc je ani nepožadoval, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 9. prosince 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu